

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és
 ünnep utáni napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatás
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes más ára 8 fillér.

A nemzeti ellentállás.

Uj módja, uj formája kezdődik a nemzeti ellentállásnak. A nemzeti reszisztencia, amely győzelmet hozott a magyarnak idegen hatalom elnyomásával szemben, mint politikai fegyver aligha kerül használatba a legközelebbi időkben, de ennek a magyar hadi szerszámnak nagy szerepe tűnik fel azokon a területeken, a melyeken a magyar eddig nem ütközött, hanem minden küzdelem nélkül megadta magát.

Igen, küzdelmei a magyarnak áthelyezkedtek a gazdasági mezőre. Egy nemes intenciókkal teli törvényhozás, telítve minden olyan szabadkereskedelmi ideákkal, amelyek ennek a gazdasági rendnek a klasszikus országában, Angliában is lejárták magukat, helyzetet teremtett ebben az országban, amelyből busás hasznukat kivették a modern élet harácsolói, a kalandorok, akik nem mint hajdani kalandorok személyes bátorságukkal és vitéségükkel verték gyökeret, hanem mint behálózók jót szinelve, az ország gazdasági előbbrevitelének örve alatt fojtogatták ennek az országnak igazi életelemét, a mezőgazdaságot.

A felébredés megtörtént. Kis, elszánt csapat ébresztette a magyart. Az ébresztgetők az agráriusok voltak. Akik a magyarban régen szunnyadó, de meg nem nyilvánuló öntudatot, hogy Magyarország a magyaroké — kifejezésre juttatták az ő kicsiny kezdetű, de immár folyton gyarapodó akciójukban. A mezőgazdasági védővámok rendszere juttatta elsősorban kifejezésre ennek a kis, de minden lépésében a nemzet igazi érdekét szem előtt tartó csoportnak a becsületes törekvését, amely meg is valósult, úgy, hogy elképzelhetetlen erővel kellene küzdenie annak, aki ezt a rendszert megdönteni kívánná, aki Tisza István nyilatkozata szerint öngyilkosságba akarná kergetni a magyar gazdát, az országnak azt a produktív elemét, amely annyi lemondás, annyi áldozat után most kezdi némi hasznát látni ennek a rendszernek.

Hála Istennek, amikor a magyar gazda vetése a vámpolitika mezején megérni kezd, ugyanakkor szervezkedik a maga jogosult erejével és a maga belső nemzeti hatalmával a magyar mezőgazdaság érdekképviselete, minden kormányzati és törvényhozási segítség nélkül, egészen társadalmi úton, nem is teremtve

ujabb szervezeteket, hanem azzal emeli az ő elhatározó súlyát, hogy intenzívebbé teszi a munkát a régi és kipróbált szervezetekben.

Küzdelem, az igenis lesz. Már mutatkoznak a kellemetlen jelei. Egyelőre hosszú járatra. 1917-re szervezkednek a magyar mezőgazdaság ellenesei. Ellenésérről ma nem akarunk beszélni, hiszen mi nem akarunk senkit sem szülőgyilkossággal vádolni, mert minden magyar gazdaságnak az alapja a mezőgazdaság, így aki az ellen támad, az a nemzeti élet eredő forrása ellen támad. Csak ellenesekről szólunk, akiknek az eddigi akciója, kísérletezése arra mutat, hogy nagy küzdelmeknek megy elébe a magyar gazda.

Aminek immár megnyugvással lehet elébe nézni. Dacára annak, hogy a mezőgazdasági érdekképviselet eddig megszületni nem tudott, a magyar gazdatársadalom immár nem elhagyott. Az ereje magában van. Az ellentállási képessége az előbbi évekhez képest fel van fokozva. Van neki vezérkara, lesz neki harcos tábora. Mert el nem tudjuk képzelni, hogy az általános szervezkedés, melynek a legtöbb és legnagyobb kisé-

Modern butorok ■ 54

LUKÁCS NÁNDOR-nál Rákóczi-ut 8. sz.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Ideálok.

I.

Mister Richards milyennek tartja az ideális nőt?

Mister Richards Augustus harminc éves volt és még több azonkívül, mert nem volt nős. Nemcsak hogy bátran megházasodhatott volna, hanem ismert több nőt, akiket csodált. De közülük egyik sem érte el azt az ideált, amilyennek ő a nőt képzelte.

Miss Fetheringay például szépség dolgában egészen megfelelt volna igényének. Am szellem dolgában csaknem fájdalmasan messze elmaradt mister Richards követelésétől. Magas és fejedelmi alkata volt annyira, hogy nemcsak azok az emberek, akik nem értenek mitológiához, nevezték volna el junói természetűnek. A társalgása azonban csaknem korlátolt, legalább is ki nem elégítő volt. Többre becsülte, ha egy félig érett és minden harmadik szóra elpiruló

ifjával táncolhatott, mintha egy tudós és tapasztalt férfival beszélgethetett, akinek akkor sem rándul meg egyetlen arcizma, ha a szomszéd kertben földrengés van. Utálta a falusi életet, a nyugalom és üdülés fogalma előtte annyi volt, mint folyton utazgatni. Megtette például, hogy a nyári szezon kezdetével rögtön Newportba ment, hogy az odavaló társaság áradatába vesse magát, pedig még alig hogy kifogyott a lélekzete a newyorki társaságban.

Miss Patterson ellenben megfelelt annak a szellemi képnek, amit Richards arról a nőről alkotott, akinek feláldozta volna legényélete függetlenségét. A kisasszony szerette a költészetet és zeneértő volt. Azonkívül minden szép művészetről és tudományról, amik mister Richards bogarai voltak, folyékonyan és érdekesen tudott beszélni. De — ó jaj! — külsője alig volt valami csodálni való. Jelentéktelen kis termete volt, holdvilágszerűen sápadt arca és mostohanövésű haja. Mister Richards élte pályáját, még még több más nő keresztzte, de mindegyiknek volt valanú, bár nem lényeges hibája. Azonban a jövődéli mistres Richardst csak olyannak tudta elképzelni, akiben

egyedül a szép miss Fetheringay, az okos és művészi miss Patterson, meg a tekintélyes vagyos, de tulságosan hangos miss Barrews minden előnye.

II.

Milyen miss Henderson Flóra férfi-ideálja?

Mister Richards Augustus New-Yorkban született. Miss Henderson pedig Bostonban. De mint mr Richards, harminc éves koráig ő is ellenállt a házasság csábításának. Bár alkalmá ezer lett volna rá! Tizenhét éves korában került a társaséletbe és azóta minden esztendőben abban a hízelgő, bár nem épp kellemes helyzetben volt, hogy esztendőnkint átlag négy férfit kosarazott ki, mit ha megszorozunk a 13 év számával, megkapjuk azt a tekintélyes összeget, amiből miss Henderson kosár-iparának nagysága kiderül.

A társaságban azt mondták róla, hogy fennhéjázó és szivtelen. Voltaképpen azonban sem büszke, sem érzéstelen nem volt, hanem kérői közt egy sem felelt meg annak a férfi-ideálnak, amit magának alkotott.

Dawson Milos például olyan ember volt,

Üzlethelyiség változtatás miatt

olcsó elárusítás! Czillér Imre.

Február hó 1-én elfoglalom áruházam új helyiségeit. Jelenlegi Rákóczi-uti üzletemet felosztatom és az egész raktárom olcsó eladását már hétfőn január hó 9-én megkezdem

geit mégis a magyar gazda viseli a reá hártott több és több megterhelésekben, meg ne érezze a szervezkedésnek nagy és kikerülhellen szükségét.

Ez a szervezkedés meg is lesz. És a szervezkedés azt jelenti, hogy a nemzeti ellentállás ki fog fejlődni minden olyan ponton, amely a magyar gazda jogos érdekeit érinti. Ha a nemzeti ellentállás sok kényes politikai ponton nem is vihathatta ki a maga joggal és igazsággal várt sikereit, az sikerrel fog dolgozni, mihelyt a magyar gazdaság érdekében lesz beállítva mint harci eszköz. A magyar mezőgazdaság ellenesei legyenek eléggé hazafiak, hogy ezt az ellentállást fel ne idézzék.

Községek állami segélyezése.

A községek beligazgatási sulypontja a közvagyon becsületes kezelésében, a közterhek igazságos kivetésében, a közegészség, a személy- és vagyonbiztonság fentartásában, a közoktatás hathatós támogatásában s az állam általános jogrend megvédésében rejlik. Minden község haladása két irányu kell, hogy legyen: anyagi és szellemi.

A kettő egymással válhatlan kapcsolatban van s egyik föltételezi a másikat. Anyagi erő nélkül nem lehet azon eszközöket előteremteni, melyek a szellemi haladáshoz szükségesek; szellemi erő nélkül pedig nem lehet az anyagi gyarapodást biztosítani.

Az anyagi érdekek előmozdítása egy-egy községben sok irányu lehet és a község gazdasági, ipari és egyéb termelési viszonyaihoz módosul.

Általánosságban sajnos, azt tapasztaljuk, hogy a községeknek anyagi helyzete évről-évre rosszabbodik.

Az általános érdekű, tisztán állami feladatokat a községi helyhatóság teljesíti anélkül, hogy ezen munka arányában anyagi támogatásban részesülne.

A községek az állam által végzendő, árva, adó, katonai, rendőri, közegészségügyi stb. szolgáltatásokat kezelik. Ezen felül alig van törvényünk vagy rendeletünk, melynek végrehajtásánál felmerülő dologi kiadások fedezésére az állam ne a községeket kötelezné.

Ezen állami ügyek intézése a községek terhére javadalmazott községi alkalmazottak idejének legnagyobb részét igénybe veszi. Oly viszonyok mellett elvonatik a község szellemi mindenese a jegyző a tulajdonképeni hivatásától, melyért a község fizeti, t. i. a község beligazgatásától. Elképzelhetjük, ha tudjuk, hogy a mai közigazgatás sulypontja nem a lényegen, a formán nyugszik s így a forma miatt hanem tizszerannyi munkát okoz, mint amennyire a lényeg érdekében szükség van. Azonkívül a mai községi szolgálat zaklató, fenyegető jelleggel bír, mely a legszorgalmasabb és legmunkásabb tisztviselő kedélyére és munkakedvére is zsbbasztólag hat.

Tulzás nélkül megállapíthatjuk, hogy a törvényhozás egyik legfőbb oka a községi terhek, az állami feladatok ellátása miatt évről-évre szaporodó községi pótdadók, elviselhetetlen növekedésének.

Nézzük végig a fontosabb, életbevágóbb törvényeket. A községekre az 1886. évi XXII. tc. volna a legfontosabb, de ebben csak köteleltségek vannak körülírva. Ahol a §§-ok a jogokat osztják, ott nem ismerik a községeket.

Fájdalom! Kétségbe nem vonható adatok bizonyítják, hogy községeink nagy, legalább nagyobb része a lejtőn lefelé halad. Pusztulnak, fogynak, mert az állami közigazgatás közvet-

tése teljes anyagi erejüket is felemészti. Másrészt pedig a községi pótdadók folyton nőnek anélkül, hogy a község közintézményei, beruházása stb. megfelelő ellenértéket és ellenszolgáltatást nyújtanának.

Nincs közigazgatási statisztikánk, amely kimutatná, hogy mily összeget fordítunk az állami közigazgatásra az egyes községi költségvetéseinkben.

Az élet egyre jobban drágul, az igények minden téren fokozódnak, a viszonyok mindinkább sulyosabbak lesznek. Legtöbbször már a mindennapi kenyér megszerzése is sulyos családi gond. Hiszen a községi lakosság túlnyomó többsége arca verejtékével és kezének munkájával szerzi meg a napi ételmezt magának és családjának.

Ily mostoha körülmények között a községek és annak lakossága a tönk szélére jutnak és a községi helyhatóság anyagi erő és a felsőbb hatóságok támogatása nélkül egymaga képtelen a bajokon segíteni. A község csupán a maga helyi bevételi forrásaira van utalva, ha ez egyszer kiapad, nincs hova forduljon kiségitésért.

A közigazgatásnak olyan irányu rendezésére, mely az állami közigazgatások teljesítéséből kizárná a községi önkormányzatot, nem gondolhatunk, mert a községi önkormányzat részese legyen az államhatalom gyakorlásának s így nincsen más mód, mint hogy a községeket anyagilag képessé kell tenni a reájuk háramló feladatok teljesítésére.

Allami segélyezéssel hasonlóan a városokéhoz, vagy állami jövedelmek átengedésével kellene mielőbb a községek anyagi viszonyain segíteni.

akit valami átlagos leány mindjárt elhalászott volna, ha hálojába kerül. A város első bankházában fényes deposituma volt és a bank tüzmentes, tolvajtól biztos pincéiben három vasrekesze volt, amiben nyilván nem szivarokat tartott, Rendes vendége és résztvevője volt a szezon minden nagyobb multságának és annál jobban mulatott, mentül nagyobb volt a zene-bona. Szellemi és művészi gyülekezeten azonban csak lehetőleg ritkán lehetett látni. Miss Henderson rajta kapta amint egy Shelleyről való rövid felolvasás alatt kétszer a keze mögé ásitott, egyszer pedig nyíltan be a terembe. Szóval világfi volt. Lovakhoz annyira értett, hogy ló-szakértelmét mindabbe belekeverte. Hamisítatlan szellemi élvezetek számára az unalom hamisítatlan forrásai voltak.

Bár meglelt volna benne mindaz a szellemi képesség ami Webster Henry ben, a Heward — egyetem fiatal és máris neves tudósában megvolt! Vagy legalább ez a tudós lett volna olyan antik szoborszerű jelenség, mint Dawson Milos! Mert mister Webster is több alkalommal elárulta forró szívét miss Henderson jeges pillantásai előtt.

— Azt hiszem, boldoggá tehetném —

mondta neki egyszer Webster — mert sok közös vonás van bennünk. Mindketten szeretjük a komoly könyveket, a zenét és mindkettőnkben megvan a természet szeretete, amely földi paradicsommá változtatná életünket, ha egymásra lennénk!

Miss Henderson lesütött szemmel, de nyílt kíváncsi fülle hallgatta ezt a vallomást. Aztán telpillantott az ifju tudós szabálytalan, komoly, szinte mogorva arcába. A következő pillanatban a tekintete az ifju alacsony, furcsa természetére siklott le és úgy érezte, miatha valami láthatatlan kéz fogná le az ajkát, hogy igent ne mondjon.

Miss Henderson kérői közül egyetlen egy sem egyesítette magában Dawson Milos férfias szépségét és Webster Henry szellemét és kedélyét. Miss Henderson is néha arra a meggyőződésre jutott, akárcsak mister Richards Augustus, hogy ideális mértékük tulságosan magas és hogy ezen a világon a mi időkben már nem lehet elérni az ideál megvalósulását, — ha ugyan egyáltalán el lehetett valaha érni.

És mind a ketten csak sóhajtoztak, csak sóvárogtek az elérhetetlen ideál felé. Az egyik

Newyorkban, a másik Bostonban. De mind a ketten sokkal erősebb jelleműek voltak, sem hogy ideáljukból engedtek volna.

III.

Milyen volt miss Henderson?

Az olvasó önkéntelenül kérde: Dehát milyen volt maga miss Henderson? Bizonyára tökéletesnek kellett lennie magának a nőnek is, aki a férfitől olyan sokat követelt. Csaknem tökéletesnek — mert ennyit annak el lehet várni miss Hendersontól?

Tehát ilyen volt: Magas és fejedelmi természetű volt, úgy, hogy még azok is, a kik mitológiához értettek, junoi természetnek nyilvánították volna. Társalgása soha sem volt unalmas, vagy felületes és bár az élet külső apróbb jelenségei is érdekelték, az élet nagy kérdései is mélyen érintették. Táncolni is tudott, még pedig költészettel és eleganciával. De nem a tánc kedvéért táncolt és nem is annak a félig érett ifjunak a kedvéért, aki minden harmadik szóra elpirult, mert többre becsülte egy olyan tudós és tapasztalt ember társalgását, akinek egyetlen arcizma sem rándul meg, ha a szomszéd kertjében földregzés van. Szerette

Csak még rövid ideig!

Rendkívül leszállított árak! Üzlet áthelyezés miatt (Szalárdi-utca 9-re) a még raktáron levő mellfüzők és fűzővédők beszerzési áron alól lesznek kiárusítva.

Próba küldemények bárhova!

Arjegyzék ingyen és bérmentve!

Rosenzweig Rózanál RÁKÓCZI-UT 3. szám.

Megbirságotl kisiparosok.

Köztudomású már mindenki előtt a helybeli pénzügyigazgatóság azon eljárása, melyet Nagyvárad mintegy 4000 kezdő iparos és kereskedő stb. foglalkozást üző egyén ellen bélyegcsontítás címén indított.

Ugyanis 2 korona illetékhiányt fedezett fel a buzgó pénzügyigazgatóság a megletezetten egyének iparigazolvány iránti kérvényein. A szokásokhoz híven és az iparhatósági tisztviselők utasítása szerint akérvényező akérvényre 6 kor. értékű bélyeget tettek, melyekről csak a 4-5000-ik esetenél sütötte ki a pénzügyigazgatóság, hogy 2 koronával kevesebb a felragasztott bélyeg, mint a mennyi szerintök arra kellett volna.

Igy tehát nem saját hibájukból eredőleg a 2 korona különbözet és 6 korona büntetés, összesen 8 korona megfizetését követeli.

A pénzügyigazgatóságnak ezen eljárását a legnagyobb mérvű jogtalan zaklításnak minősítjük, mely alól mentesíteni kívánjuk mindazokat, kik az iparigazolvány iránti kérvényüket 1905 és 1910 év közt adták be.

Ennek keresztülvitele érdekében az ipar-testület nevében egy nagy gyűlést fogunk f. hó 15-én délelőtt 11 órakor a tűzoltó-értanya termében tartani.

Felhívjuk mindazon igaros, kereskedő vagy bármely más foglalkozást üző egyéneket, kik 1905 évtől 1910-ig a foglalkozásuk folytatására az iparhatóságtól engedélyt nyertek, hogy ezen gyűlésen megjelenni el ne mulasszák, hogy így megállapíthassuk a fellebbezés illetve a fizetés alóli mentesítésre vonatkozó egyöntetű eljárást, esetleg városunk képviselőjét kérjük fel arra, hogy a pénzügyminiszter urnál ezen megadóztatás ellen megtorló lépéseket eszközöljön ki.

Nagyvárad, 1911 január 7-én.

Dévald László, Bertsey György.
ipar-testületi titkár. ipar-testületi elnök.

az irodalmat és zeneértő volt. Egyszóval olyan volt, amilyenek Mister Richards Augustus, ez az ideálra vadászó ember csak kívánhatta volna és még az ő sas szemé sem fedezett volna fel egyetlen rozsdafoltot miss Henderson nőiségének páncélján.

IV.

Milyen volt mr. Richards Augustus?

És mint ahogy Flóra Henderson mindenben megfelelt mister Richards ideáljának, akkép mister Richards is tökéletesen megfelelt miss Henderson ábrándjának. Férfiasan szép volt, mint Dawson Milos, nem maradt mögötte bankdepozitum dolgában sem és a bank pincéjének vasrekeszeiben nem szivarokat őrzött. Kocsija, lova is volt elég, anélkül, hogy lószakértelme akkora lett volna, hogy észével megszöktek volna a lovai. Shelleyről való felolvasások alatt egyszer sem ásított. Sőt épp ellenkezőleg, mert irodalmi és esztétikai műveltsége, érdeklődése épp akkora volt, mint Webster Henryben szóval ő volt mindenkép az az ember, akiről miss Henderson Bostonban álmodozott úgy, hogy feltétlenül megajándékozta volna szívével kezével, ha egy másra leltek volna.

Ha egymásra leltek volna!

V.

Vége.

De sohasem találkoztak.
Es azontul mindig boldogan éltek.

Verő Endre.

Politikai hírek. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter tegnap délelőtt már be is számoltak minisztertanácsuknak a közös miniszteri tanácskozás eredményéről. A minisztertanács tudomású vette, hogy a közös költségvetés ismét emelkedni fog a rendes hadügyi és tengerészeti kiadások keretében huszonöt, illetőleg két millióval, a rendkívüli tengerészeti kiadások fedezésére pedig háromszázhuszonöt millió koronát követel a bécsi hadvezetőség s ennek első részlete fejében az idei budgetben vagy ötven millió korona fog szerepelni.

A delegációk összehívása már a legközelebb megtörténik. Két hét múlva kezdődik a delegációs ülés, amelyet e hónap huszonharmadikán nyit meg a király, ha ugyan lejön Budapestre és nem helyettesíteti magát ismét.

Előfizetési felhívás.

Tizenhetedik évfolyamát kezdi meg a **„Tiszántul.”**

Tizenhat évvel mögöttünk, a múltból merített erővel, a jövőbe vetett reménnyel folytatjuk az eddig nem sikertelenül vívott harcot.

Tizenhat év előtt meglehősen közömbös keresztény közönség előtt bontottunk zászlót. Abban az időben a liberalizmus jelszava tartotta lenyűgözve a keresztény közvéleményt s bizony majdnem a pusztába kiáltott az, aki a keresztény Magyarország megmentésére akarta sorakoztatni a közönséget.

Ma már látjuk a veszélyt; nem a szomszéd ég már, hanem a magunk házán szaladnak végig a lángnyelvek. Látja a közönség a tűzveszélyt — de csak egy kis része siet oltani.

A veszéllyel szemben egy segítség van: a keresztény összetartás. S ennek az összetartásnak nincs hathatósabb eszköze a katolikus sajtónál.

Tizenhetedik évünkbe lépve, meglegeződéssel konstatálhatjuk, hogy az alvók felserkentésében, a közömbös lelkek fölírásában nekünk is meg volt a magunk része. Most a közönségen a sor, hogy az ellenséggel szemben sorakozzék.

A keresztény Magyarország érdekében bontottuk ki zászlónkat, ennek érdekében kérjük olvasóinkat, támogassanak bennünket tovább is küzdelmünkben és szerezzék minél több hivatást lapunknak, melynek nincs más ideálja, mint a keresztény magyarság.

Valaha azt mondták: imádkozzatok! és dolgozzatok! *Kaas Ivor* utolsó vezércikkében ezt kiáltotta Magyarország keresztény közönségének: imádkozzatok, dolgozzatok és sorakozzatok!

A **„Tiszántul”** előfizetési ára a következő:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 „

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 24 kor.
Negyed évre 6 „

**A „TISZÁNTUL”
szerkesztősége és kiadóhivatala.**

UJDONSÁGOK.

* **A király egészséges.** Bécsből jelentik: A király teljesen jól érzi magát és a nátha majdnem egészen elmúlt. Csak a kedvezőtlen időre való tekintettel marad ő felsége egyelőre Schönbrunnban.

* **Oltáregyesületi Szentségimádás.** A nagyvárad-i Oltáregyesület a mai vasárnap a nagyvárad-olaszi-i plébánia templomban tartja meg a Szentségimádást. Reggel 7 órakor Szentségkitétel, szentmise, közös áldozás, 9 órakor prédikáció és nagymise, este 5 órakor szentbeszéd, litánia és Szentségbetétel.

* **A csütörtöki városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága csütörtökön, január 12-én tartja ez évben első közgyűlését. Ezuttal nem lesz öt napos közgyűlés, de egy nap alatt most sem tárgyalja le a törvényhatóság a kitűzött ügyeket.

A tárgysorozatba 40-nél több ügyet vesznek fel. Ezek között van néhány szabályrendelet, amely igen fontos. Ilyenek pl. a lakbér-szabályzat, amely igen sok érdekes s a polgárságot közelebbről érdeklő intézkedést tartalmaz. Még fontosabb ennél az új építkezési szabályrendelet, amely teljesen új alapokon szabályozza az új építkezéseket, nem egy helyen üdvös intézkedésekkel, de van benne néhány olyan intézkedés, amely felett bizonyára vita kerekedik, mert erősen, sőt túlzottan korlátozza a magántulajdon feletti szabad rendelkezést. A pénzügyi szabályrendelet módosítása szintén most kerül tárgyalásra. Ezenkívül ezen a közgyűlésen alakítják meg a különböző szakbizottságokat, részben 3 évre. Tárgyalásra kerül a bejelentési hivatal szervezéséről szóló szabályrendelet. Szóval elintézendő tárgy lesz elég, csak érdeklődés legyen a városatyák részéről. Ezuttal bevonulnak az új városatyák is a forumra.

* **Aranylakodalom.** Megható szép családi ünnepély folyt le tegnap Nagyváradon a város egyik legrégebbi érdemes polgárának *Sebestyén Lajos* a Nagyvárad-i takarékpénztár ny. pénztárnokának kapucinus-utcai házában. *Sebestyén Lajos* félszázaddal ezelőtt lépett házasságra nejével tülei *Kovács Amáliával*. Aranylakodalomuk szép ünnepére egybegyűlt a nagy és tekintélyes családnak minden tagja: *Sebestyén Irén*, néhai *Gedeon László* koronagyógyész helyettes özvegye gyermekeivel, *Sebestyén Ilona*, *Amália*, *Edith* férjével dr. *Topalovicz* ezredorvossal, dr. *Sebestyén Emil* közalapítványi főtanácsos, dr. *Sebestyén Ödön* kir. járásbíró, *Lacsony Irén* férjével *Balassa Béla* századossal, továbbá *Gedeon Albert* kuriai bíró, *Balassa István* kultuszminiszteri osztálytanácsos, *Harmathy Károly* táblabíró nejével, dr. *Mayer László* főorvos, özv. *Kubányiné, Cserenkáné, Heizer Gyula* takarékpénztári titkár stb. A gyermekeiktől, unokáitól, dédunokáitól, testvéreitől és legközelebbi rokonaitól körülvevő aranylakodalmas párhoz a félszázados évforduló alkalmából dr. *Vucskics Gyula* esperes plébános beszédet intézett s a szertartás végén megáldotta őket. Utánna megható családi jelenet következett: egy kis dédunoka, majd az unokák sorba köszöntötték az aranylakodalmas párt. Az ebédet megható pohárköszöntők fűszerezték s felolvasták a közel s távolból jött sok sok üdvözlő sürgönyt és levelet, melyekkel tisztelőik elhalmozták az érdemes aranylakodalmas párt.

* **Vattay Gyula halála.** Biharmegyei jegyzői karát ismét súlyos veszteség érte. *Vattay Gyula* mezőtelegi körjegyző f. hó 6-án elhunyt. Vattay a megyei jegyzői karnak legrégebbi tagja. Azon ma már ritka jegyzők közé tartozott, akik jogi végzettséggel mentek jegyzői pályára. Mezőtelegden a jegyzői hivatala mellett a postamesterséget is végezte. Egész életén keresztül a legnagyobb munkásságot fejtett ki. Sokat tett a község fejlődésének előmozdítására, most épül az új, szép község háza. Különösen nagy érdemei voltak az elhunytak a biharmegyei jegyzők egyesületének megalakításánál. Az egyesületnek elnöke is volt. A politikában mindvégig a Tisza-párt híve volt. Fáradhatatlan munkássága csak az utóbbi években csökkent, amikor betegsége visszatartotta a munkától. Ezelőtt néhány évvel cukorbetegségbe esett, melyből nem volt gyógyulása. Hosszas betegeskedés után tegnapelőtt Mezőtelegden elhunyt. Elhunyra alkalmából a megye jegyzői kara részvétét nyilvánította. Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel, de Isten akaratába vetett megnyugvással jelentjük a legjobb férj, apa, nagyapa, ipa és testvérnek *vattai Vattay Gyula* mezőtelegi körjegyző és magy. kir. postamester, a biharmegyei jegyzőegylet volt elnökének Mezőtelegden f. hó 6-án d. u. 3 órakor, életének 62-ik, boldog házasságának 37-ik esztendejében, hosszas, keresztény türelemmel viselt betegség és a haldoklók szentségeinek felvétele után történt elhunytát. Felejthetetlen halottunk tetemei f. hó 8-án d. u. 3 órakor Mezőtelegden a családi háznál fognak a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni s utánna a rk. temetőben levő családi sírhelyen az örök feltámadás reményében eltemettetni. Az engesztelő szent miséldozat f. hó 9-én, d. e. 9 órakor fog a mezőtelegi rk. templomban az elhunyt lelkeért bemutatni. Mely végtisztességre az elhunyt barátai, tisztelői és ismerősei tisztelettel meghívatnak. Legyen az Ur kegyes bírja és bőkezű jutalmazója! Nyugodjék békében! Mezőteleg, 1911. január 6. Özv. Vattay Gyuláné sz. Szilágyi Anna neje, Vattai Karolina testvére, Vattay Albert kir. járásbíró, Vattay Piroska férj. Gödör Lászlóné gyermekei; Gödör László m. államvasuti ellenőr, Vattay Albertné sz. Polgár Emma veje és menyje; Vattay Elemér, Vattay Attila, Vattay Margit, Gödör Viola, Gödör Ilonka, Gödör Lacika unokái.

* **Ki legyen a szinügyi bizottság tagja?** A jelenlegi szinügyi szabályrendelet akként intézkedik, hogy a tűzoltó főparancsnok szintén tagja a szinügyi bizottságnak. Ez eddig rendben volt, mert csak egy főparancsnok volt az önkéntes és városi tűzoltóknak, *Mezey Mihály* személyében. A város azonban a városi tűzoltóknak élére külön hivatásos tűzoltóparancsnokot állított s a szinügyi bizottság akként kívánta a szabályrendeletet módosítani, hogy a hivatásos városi tűzoltó parancsnok legyen hivatalból tagja a törvényhatóságnak. A városi tanács, mint állandó választmány azonban más, álláspontra helyezkedett s abban állapodott meg, hogy a közgyűlésnek javasolja, miszerint a szinügyi szabályrendelet akként módosítsák, hogy az önkéntes tűzoltó-egylet főparancsnoka legyen a szinügyi bizottság tagja. — A tanács magáévá tette a szinügyi szabályrendelet azon másik módosítását, hogy jövőben mindenkor a Szigligeti-színház nyílt pályázat útján adható ki s ez alól kivételt csak a törvényhatóság tehet.

Tombo's tárgyak és legyezők vételénél felhívjuk Gál Ferenc újletére a t. olvasóközönség figyelmét.

* **Meglepések a népszámlálásnál.** Talán semmi sera kelt most oly nagy kíváncsiságot az országban, mint az, hogy milyen lesz a népszámlálás eredménye. Alkalmunk volt a megyében több népszámlálóbiztosal beszélni. Ezek ugyan korántsem nyilatkoztak valami kedvezően a népszámlálás eddigi adatairól. Így a magyarországi járásban nem egy községben a létszám ma nem hogy nagyobb lenne a legutóbbi népszámlálásánál, hanem még jóval kisebb. Ennek oka az a nagy gyermekhalálozás, mely az utóbbi 10 év alatt pusztított. De a népszámlálás pontosságát megnehezítette az is, hogy a lakosság bármily tapintatosan és érthetően volt felvilágosítva, mégis mindenütt bizalmatlanul fogadták a népszámláló biztosokat. A legtöbb helyen, ahol csak az asszony volt odahaza egyszerűen letagadta, hogy van férje, hogy az életben volna.

— Ingye batrinei

— Murit!

És ha a népszámlálóbiztos nem vinne magával esküdtembert, bizony még a fele lakosságot se tudta volna összeírni. A férfiak, mikor tudomást vesznek a népszámláló biztos érkezéséről elmenekülnek az erdőbe és onnan nem jönnek elő, míg el nem megy a biztos. Odahaza természetesen az asszony azt mondja, hogy meghalt a férje. A népszámláló biztosok, hogy milyen kellemetlen helyzetben vannak, nem lesz érdektelen *Korbucz Ágoston* népszámlálóbiztos nyilatkozata. *Korbucz Jancsesdre* volt kiküldve az összeírást fogantositani.

— Térdigérő sárban vándorogtam házról házra ebben az elhagyott faluban. Mindjárt a legelső ház, ahova beakartam menni be volt csukva. A kapunál hatalmas kutya ugatott. Hiába kiáltoztam nem akart kijönni sanki. Kénytelen voltam a kerítésen bemászni. És ez így ment a legtöbb helyen. Mire végeztem az összeírással az édes testvérem nem ismert rám a sok tövistől, sártól és piszoktól. És az eredmény az, hogy 34 lélekkel kevesebbet találtam, mint a legutóbbi összeíráskor volt.

* **A bejelentési hivatal felállítására.** A csütörtöki városi közgyűlés egyik legérdekesebb tárgya lesz a bejelentési hivatal szabályrendelete. A mostani népszámlálásnál tudvalevőleg a miniszter megengedte, hogy Nagyváradon külön összeíró lapokat állítsanak ki a bejelentési hivatal részére, amely alapját képezi a bejelentési hivatalnak. Az új hivatalra vonatkozó szabályrendeletet a tanács a csütörtöki közgyűlésnek beterjeszti. Első sorban, míg a számláló lapok rendezve lesznek, ideiglenes tanácsokkal, míg a szabályrendeletet jóváhagyja a miniszter, amely után életbelép rendszeren a bejelentési hivatal. A rendes személyzet eszerint egy II. osztályú alkapitány lesz a hivatal főnöke, 2600 kor. fizetés és 600 kor. lakbérrel, ezenkívül egy fogalmazó 2200 kor. fizetés és 600 kor. lakbérrel, egy írnok 1400 kor. fizetés, 600 kor. lakbérrel, öt polgári rendőrtizedes összesen 6500 koronával és 2 napidíjas összesen 1460 korona fizetéssel. Az összes költség tehát 15,960 korona, amelyet a felemelt államsegélyből, esetleg pótköltségvetés útján fedeznek.

* **Halálozás.** Özv. *Onága Miklósné* gör. kath. lelkészné tegnap délelőtt 75 éves korában meghalt. Leányai, unokái és dédunokái gyászolják. Temetése hétfőn d. e. lesz, Nagy-Körözütcára 57. sz. házból.

* **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter *Kovács Albert* belényesi adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adóhivatali tisztit a zombolyai m. kir. adóhivatalhoz kinevezte. — A kultuszminiszter *Erdős István* okleveles tanítót a fugyivásárhelyi állami elemi népiskolához tanítónak nevezte ki.

* **Az aranylakodalom és a szegények.** Nagyvárad egyik előkelő polgára tegnap ülte meg aranylakodalomát. Ezen a kedves ünnepségen a derék öreg házaspár megemlékezett a szegényekről s 400 korona kíséretében a következő levelet intézte *Rimler Károly* polgármesterhez:

Boldog házasságban ötven évet eltöltött házaspár kéri Nagyságodat, hogy ennek emlékére kegyeskedjék az ide mellékelt négyszáz korona csekély összeget, lehetőleg 10 koronánál nem kisebb összegben, vallás különbség nélkül olyan szemérmesebb szegények között kiosztani, kik igazán szegények, de körülményeik folytán házról-házra kérni nem járhatnak. Az okozott alkalmatlanságért bocsánatot kér, a szíves elintézését hálásan köszöni a félszázadot boldogan átélte

Nagyságodat őszintén tisztelő

Nagyvárad,) 1861. január 7.

Nagyvárad,) 1911. január 7.

Öreg házaspár.

* **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatási miniszter *Sepesky Béla* egri és *Deák Mária* nagyváradai állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt kölcsönösen áthelyezte.

* **Az új városatya indítványa.** Pásztor Ede törvényhatósági tag tegnap indítványt adott be Nagyvárad város törvényhatóságához, amelyben annak kimondását kéri, hogy Nagyvárad városi tisztviselői a nagyváradai munkásbiztosító pénztárnál orvosi tisztséget ne fogadhassanak el. Az indítványt azzal indokolja, hogy a tisztviselők el vannak látva hivatalos teendőikkel s állítólag azt sem győzik s a városnak kiegészítő orvost kellett alkalmazni, tehát ha orvosi teendőket látnak el a munkásbiztosító pénztárnál, az a városi tisztviselői teendőik ellátásának rovására megy.

* **Zárlat van ismét Nagyváradra.** Említettük, hogy az utóbbi napokban ismét három ragadós száj- és körmőfajás eset fordult elő a nagyváradai hegyen, *Rimler Károly* polgármester azonban nem rendelte el a városra a zárlatot, hanem felterjesztéssel élt a földmívelési miniszterhez, hogy a zárlat elrendelésére nincs ok, mert Nagyváradon az állatok már átmentek a járványon s az újabb három eset a város belterületétől 3 kilométer távolságban fordult elő. A miniszter azonban az előterjesztésre azzal válaszolt, hogy távirati úton elrendelte Nagyváradra az újabb zárlatot. Ennélfogva a hasított körmű állatokra (marha, sertés) már *holnap, hétfőn, január 9-én sem lesz megtartható a vásár Nagyváradon.*

* **Az epilepszia gyógyítható.** Az egri irgalmasok elmeegógyintézetében jelentékeny orvosi szenzáció készült. Az irgalmasrend egyik fiatal orvosa, dr. *Látrányi Sándor* olyan szert talált fel, a mely *gyógyítja és teljesen megszünteti az epilepsziát.* Ma már maximálisan egy hónap elteltével a legsúlyosabb epilepszia is teljesen megszüntethető.

* **A mosztári magyarok kérelme.** A mosztári magyar köznevelődési egyesület tegnap kérelemmel járult Biharmegye törvényhatóságához. Az idegenben lévő kultur egyesület segélyt kér a vármegyétől. Elmondják a mosztáriak, hogy ott annyira jutottak, miszerint nem csak gyermekeik, de ők maguk is lassankint felejténi kezdik a magyar nyelvet és mindinkább kezdenek átalakulni az ottani viszonyokhoz. E végből felolvasásokat előadásokat rendeznek. A költségek fedezésére kér a kultur egyesület segélyt.

* **Letartóztatás a színházban.** Míg bent a színház közönsége zavartatni elvezi az előadásokat, addig kint a folyosókon bizony sokszor igen izgalmas jelenetek játszódnak le, melyek hogy nem hatnak zavarólag az előadásra, annak a rendőrség eljárása az oka. Tegnapelőtt is például a folyosón letartóztatták Pallér József országosan ismert zsebmetszőt. Pallér az előadáson volt bent és ott a szomszédjával valami miatt összetűzött, úgy, hogy Bott rendőrmeister kihívta. Bott kint igazolásra szólította fel Pallért, aki azonban igazolás helyett izgatottan neki támadt és félrelökte az utból. Bott erre, hogy nagyobb feltűnést ne keltsen, egy pillanat alatt neki ugrott Pallérnak, úgy hogy ez a mögötte levő ügyeletesrendőr-szofláta esett. A szobában már 2 rendőr várta. Ezek lefogták Pallért, aki azonban ki tudta szabadítani magát és dulakodni kezdett a rendőrökkel, mire Zilahy rendőrbiztos vasmarokkal torkonragadta Pallért és lefegyverezte. Pallért bekísérték a rendőrségre, ahol előadta, hogy ő nem »dolgozni« jött Nagyváradra, hanem gyógykezelést magának, mert nagyon izgatott, ideges és e miatt történt a színházban is a kellemtelensége.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnapelőtt délután *Haraszi* Károly temetése. A rózsá-utcai gyászháznál megjelentek nagyszámú tisztelői és barátai az elhunytak, a szárlodások, vendéglősök és kávécsok ipartestülete az egyleti lobogó alatt *Kriszta* Sándor elnök vezetése mellett. A temetési szertartást Csák Máté ref. lelkész végezte. A koporsót szebbnél-szebb koszorúk borították. A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata rendezte.

* **Adomány a 48-as honvédegyletnek.** Az 1848—49 es agg honvédek segélyezéséhez, a múlt 1910-ik évben adományukkal járultak: a Nagyvárad takarékpénztár 25 K, a Nagyvárad jelzőlog hitelbank 20 K, *Grócs* Béla prépost kanonok 20 K, B. bősörmény községe 4 K-val, mely kegyes adományukért fogadják a honvédegylet háas köszönetét. A Nagyváradon és Bihar megyében lévő többi nagyszámú pénzintézet hazafias felhívás dacára sem emlékezett meg az öreg honvédekről, a busás jövedelmükből azoknak mit sem juttattak. Ami a szegény öreg munkaképtelen volt honvédekre eléggé szomorú.

* **A segédjegyzők országos mozgalma.** A segédjegyzők eddigi fizetése évi 1000 korona volt, melynek nagy részét az állam szokta fedezni. Most Abauj-Torna vármegye segédjegyzői kara országos mozgalmat indított, hogy a fizetésük mellé még rendszeres lakbért is adjon az állam. A mozgalom támogatására tegnap felkérték Biharvármegye törvényhatóságát is.

* **Fellebbezés nyugdíjazás ellen.** *Drágán* János vasköki körjegyzőt a legutóbbi nyugdíj bizottság ülésén nyugdíjazták. A nyugdíjazás ellen most dr. *Gérlán* Gábor vármegyei aljegyző fellebbezést adott be s kéri a jegyző ellen a vizsgálatot megindítani s a nyugdíjazást megsemmisíteni.

* **Gyikos erdei munkás.** Borzalmas módon állott bosszút tegnapelőtt délután Pestéren egy erdei munkás a társán. *Kertes* Jakab és *Szabó* Dénes az élesdi erdőipar részvénytársaság két alkalmazottja valami csekélység miatt összeszólkáltak és ebből tetlegességre vetemedtek. Verekezés közben *Szabó* Dénes kést rántott elő és azzal *Kertes* nyakszirtjébe szur. A megszurtt ember pár lépést tett s aztán eszméletlenül rogyott össze. *Kertes* néhány pernyi kínlás után meghalt. A vérengző legényt letartóztatták. A meghalt embert tegnap boncolták fel. A boncolásnál dr. *Papp* Kornél élesdi járásbíró volt jelen.

* **Járványok a megyében.** Dr. *Móricz* Ernő megyei főorvos tegnap terjesztette be kimutatását a múlt hónapban uralkodott járványokról. Eszerint a legnagyobb mérvben a vörheny uralkodott, mely 81 községet fertőzött meg. A betegek száma 328 volt, ebből 51 meghalt. A téli járásban 560 kanyarós beteg volt. Legveszedelmesebb volt a vörheny a helynyesi járás Biharósa községben, ahol 13 megbetegedésből 10 halállal végződött.

* **Drága pénzváltás.** *Dóczy* Imre miniszteri titkár, aki a székyhídi kerületben mint képviselő jelölt szerepelt, feljelentést tett *Jakab* Rezső jegyző ellen a miatt, hogy Szilágyi Józsefnek 1000 koronás bankjegyét 700 koronával váltotta fel. A megtartott vizsgálat során *Jakab*, úgy igazolta magát, hogy a visszatartott 300 korona a Szilágyiek részére kieszközölt italmérségi engedély költségeire kellett. A feljelentésre tegnap tette meg véleményes jelentését a főügyész, aki nem tartja megbüntethetőnek *Jakabot*, mert már ezért a cselekményért egy alkalommal meg volt büntetve.

Különlegességek rövidáruban.

Keztyük, fátyolok, harisnyák, shawlok és gombok kiárúsítás miatt nagyon olcsón lesznek elárúsítva

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **A váradai halgyközséget** közelebről érdekes érdekes üzletváltozás hírére vesszük. Flegan *Ármin* régi, hírneves cég üzletét megnagyobbítani óhajtván, nagy áldozatok árán a több, mint 50 év óta fennálló *ij. Kohn* Sámuel-féle üzletet megvette s annak helyén egy világvárosi nagy áruházat kíván létesíteni. Hosszu, fáradtságos munka eredménye lesz ezen áruház, mely méltán fog általános feltűnést kelteni. Az átalakítási munkálatokat nem sokára megkezdik.

Szerpentin! Confetti!

Tombola-tárgyak.

LEGYEZŐK.

Játék-szerek. — Hegedű és hegedű-hurok. — Utazó koferek és táskák.

Téli áruk. Alsó ing és nadrág, bőr és kötött keztyük. — Valódi solingeni acél áruk, ridikülök, gramfonok

Legolcsóbban
GÁL FERENCZNÉL, NAGYVÁRAD,
RÁKÓCZI-UT. — BAZÁR-ÉPÜLET.

x **Csiller** Imre nagyáruházában az egész raktár olcsó csadása hétfőn, január 9 én veszi kezdetét. Felhívjuk olvasóink figyelmét az olcsón beszerezhető cikkekre.

* **Téli élet a Félix fürdőben.** A Félix-fürdőben a téli kúra már megkezdődött s a vendégek naponta érkeznek az országos hírhű fürdőhelyre. Jelenleg a következők vannak a Félix-fürdőben: *Tőkés* Jenő Endre lapszerkesztő Budapest, *Weisz* Ede keresk. Budapest, özv. *Szigetkő* Jánosné és leánya *Beleányes*, *Fráter* Vince és kísérlője *Gálospetri*, *Kőváry* György erdőmérnök *Tőkés*, özv. *Mészáros* Józsefné táblabíró özvegye és leánya *Debrece*n, *Várady* Károly és leánya *földb.* *Debrece*n, *Wogel* Lászlóné keresk. neje *Nagyvárad*, dr. *Simonka* György ügyvéd neje *Gyula*, *Kelemen* Ferencné gim. tanár neje *Mármaros-Sziget*, *Bucskó* Kornél v. főjegyző *Gyula*, *Balogh* Sándor biztos *Nagyvárad*, *Papp* Imre gazdálk. *Vésztyó*, dr. *Fényes* Ödön ügyvéd *Nagyvárad*, *Tamásy* István kereskedelmi kertész *Szatmár*, *Hillinger* Adolf *Nagyvárad*.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK**

cég alatt.

Kiváló Jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fenntartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

x **Székely-féle javaslat és a jogi vizsgák** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap mulva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény reájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. *Dobó* jogi szemináriumhoz (*Kolozsvár*, *Bolyai*-u. 3.), melynek segítségével hat hét alatt ietehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon előkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A »Jogi vizsgák letétele« c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

Ne vásároljon

addig mellfűzöt, haskötöt, egyenesen tartót, és Késmárkházi nadrágot, míg

Rosenfeld R.

Sas-passageban levő

miderraktárát

meg nem tekintette.

Miért nem fáj a foga?!

Mert mindennap
Gyulantin
fog essenciával mosom.

Ez megóvja a barnulástól, lazulástól és romlástól, még a fogkövet is feloldja. Minden más fogmosót felülmúl kellemes ízével és a fogra amellet teljesen ártalmatlan. A fogfájást egy perc alatt megszünteti.

Ára üvegenként 1.50 és 3 kor.

Kapható:

Sikli Józsefnél,

Nagyvárad, Körözs-utca 6.

És minden jobb fűszer és fodrász üzletben. — Megrendelésnél már két üvegtől nbémertve szállítom

* **Magánvizsgáló** sikerrel előkészít egy nagy gyakorlattal bíró nyugalmazott főgimnáziumi tanár. Már eddig is több tanítványt vizsgáztatott le kitűnő sikerrel. Megkeresések Bethlen-utca 1 szám alatti lakására intézendők.

SPITZER BÉLA

női és gyermek divat-háza

A legszebb

menyasszonyi kelengyék, farsangi toilettek készülnek

S p i t z e r

szalonjában

Rákóci-ut 3. sz.

x **Villamos csillárt** ne vásároljon, berendezést ne készítsen, míg **Stern** nál a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem is vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556

Valódi amerikai

C i p ő k

és orosz kalucsnik leg-
o jobb minőségben, o

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

MULATSÁG.

Kaszinó estély. A biharmegyei és nagyváradai uri kaszinó a szokott nagy érdeklődés mellett és fényes sikerrel tartotta meg tegnap este ezidei első kaszinó-estélyét. Az estélyen ott volt Nagyvárad uri társadalmának a crémje, mely a legfesztelenebb hangulatban, egészen a hajnali órákig mulatott együtt. Az előkelő és diszes hölgyközönségből a következőket sikerült följegyeznünk:

Urleányok: Kurovszky Mariska, Óváry Panka, Óváry Klára, Fráter Margit, Hlatky Duci, Szilágyi Luli, Nadányi Lina, Szilágyi Ici, Zathureszky Erzsike, Pajor Erzsike, Tamási Gici, Schweiger Leonka, Geleta Alic, Olasz Gici stb.

Urasszonyok: Dr Fráter Pálné, öz. Óváry Sándorné, Fráter Barnabásné, Hlatky Endréné, Nadányi Károlyné, dr Pajor Kálmánné, Szilágyi Zsigmondné, öz. Szilágyi Jenőné (B. Uj-falu), dr Verzár Istvánné, dr Dániel Lajosné, öz. Tamási Gézné, dr Schweiger Edéné stb.

Csarnok bá. A nagyváradai kereskedelmi csarnok vigalmi bizottsága, itj. Moskovits Mórral az élén, szintén tegnap rendezte farsangi mulatságát. A csarnok terme zsufolásig megtelt közönséggel, melyet éjtel előtt a Szigeti színház kedvenc művésznőinek a cabaret-já mulattatott. Különösen tetszett **Szentgyörgyi Márta**, az ő díszitovált művészetével. Jó volt azonkívül **Zsigmond Anna**, aki koloratur-számokat és kuptékat adott elő, továbbá **Tizza Karola** és **Kabos**. Cabaret után tánc volt reggelig.

A Legényegylet háziestélye. A Katolikus Legényegylet vasárnap, tolyó hó 8-án saját helyiségében (Teleki-utca 13. sz.) háziestélyt rendez, melyre az érdeklődőket ezuton is meghívja a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. Nem egyleti tagoknak belépti jegy 1 korona 20 fillér.

Nagy karácsonyi és újévi
occasio Január 15-ig

Radó és Kertész

Kossuth-utca 2. szám.

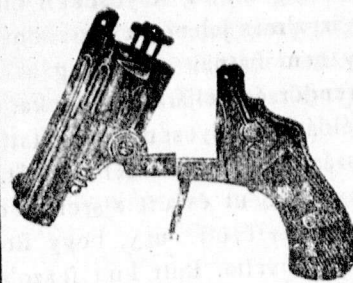
Siessünk az ajándékokat megvenni,
most mig óriási a választék.

Bluz selyem különlegességek 43--60--70
Bluz bársonyok 55--70--85
120 széles ruha szövetek 28--38--50--58--70--85
140 széles kosztüm kelme 65--85
Jól mosható barhetek 13--17--25--30
Jó vaszon és kanavász 1 vég 5 for. 50
Asztalneműek, valamint, az összes raktáron levő selyem, szövet és posztó kendők, de különösen női fehérneműek teljesen leszállítva adatnak el
Menyasszonyi kelengye választékunk különös figyelmet érdemelnek.

EGYESÜLETEK.

A munkás rokkant egyet közgyűlése. A Magyarországi munkások rokkant és nyugdíjegyesületének Grócz Béla kanonok ur védeksége alatt álló 112. számú nagyváradai fiókpenztára ez évi február 26-án, délután 2 órakor tartja rendes évi közgyűlését a Benrad Albert Fekete Sas épületében levő vendéglőjében. Mától fogva a befizetések es beiratkozások is már itt eszközöltnének minden hó 1-ét követő, valamint 3-ik vasárnapján délután 2—5 órakor. A választmány.

Üzlet átvétel.

Üzlet átvétel.

Tisztelettel értesitem a nagyrabecsült fegyvertartó közönséget, hogy a 30 év óta fennálló **SCHULLER ÁRPÁD-féle puskaműves üzletet**

átvettem és azt kellő szaktudással tovább vezetem. — Hivatkozva Pécssett 30 év óta létező és fennálló puskaműves üzletemre, amely kétszer lett aranyéremmel kitüntetve és pedig 1888. :: Pécssett, 1907. kiállításon Pécssett. :: Altalam készített vagy javított fegyverekért mindig kezességet vállalok. Régi fegyvereket használhatóvá átalakítok.

Tömeges pártfogást kérek

Ladányi József,

puskaműves,

Nagyvárad, Rákóci-ut

Moskovits palota.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Balkáni hercegnő. Este: Testőr. (Ujdonság)
Kedd: Gioconda (opera-bemutató.)
Szerda: Testőr.
Csütörtök: Gioconda.
Péntek: Testőr.
Szombat: Gioconda.

Hoffmann meséi.

Baranyai Jolán bemutatkozása.

Offenbach remekműve hosszú szünet után ismét műsorra került, hogy bemutatkozzék benne a színtársulat leendő koloratur énekesnője, **Baranyai Jolán**. Hálás szerepet választott a bemutatkozáshoz, olyan szerepet, amelyben egy művész képességeit, de hibáit is megismerhetjük. Mindenekelőtt konstatálnunk kell, hogy Baranyai Jolán még kezdő színésznő, de kész énekesnő. Manapság ritkán kerül a vidéki színpadok deszkáira énekesnő olyan szép készültséggel, mint Baranyai. Hangján meglátszik a hosszú, alapos kiképzés. Igen magas fekvésű szoprán hang, a három vonalas D-t és Es-et megerőltetés nélkül éneklő, a mélyebb fekvésben veszít erejéből, de eléggé egyenletes marad. Futamai szépen gördülnek, trillái jók. Azt hogy néha distonál, a zenekar melletti éneklésben való gyakorlatlanságnak tudjuk be. Szóval mint énekesnő feltétlenül megállja a helyét. Nehezebb feladat vár rá, ha Károlyi Leona urnőt, mint színésznőt kell pótolnia. Kevés olyan kiváló színésznő van az énekesnők között, mint Károlyi. Vagy talán nincs is egy sem. Ha tehát az ő szerepeit egy tehetséges kezdő fogja átvenni, bizony az elkényeztetett izlésű közönség elnézésére lesz szüksége. Az új primadonna alacsony termetű, de kellemes megjelenésű és ügyes mozgású fiatal leány, akinek főleg a játékban kell magát gyakorolnia.

Mindent összegezve, Baranyai Jolán nem fogja pótolni Károlyi Leona urnót, de őt pótolni senki sem tudná. Mégis ajánljuk a szerződtetését, mert mint énekesnő mindenesetre fölötte áll a szokásos vidéki nőknél, játéka pedig kifejlődhetik kellő gyakorlat mellett, mert tehetsége van. A közönség különben igen rokonszenvesen fogadta és sokat tapsolta kis művésznőt, az igen szépen előadott baba-dalt meg kellett ismételnie.

Az előadás elég gyenge volt. Mihályi művészetének új oldalát tapasztaltuk, megmutatta, hogyan lehet egy operát rekedten, gégehuruttal úgy végigénekelni, hogy a fogyatékosokat csak a szakértők vegyék észre. Kassay kitűnően játszott, de hangja nem győzte a szerep nehézségeit. Kabos mulatságos volt, Tóthné széles mezzoszopránja igen jól érvényesült. A muzsának olvasnia kellett volna a tíz szavas szerepét, mert a sugás nem használt. A férfiak gyengébbek volt, mint máskor, a zenekar sem honorálta mindenütt kellőképpen Kovács karmester igyekezetét.

— 5.

A Testőr bemutatója. A Testőr egy színész, aki katonaruhába bujva saját magát igyekszik elcsábitani a tulajdon feleségét, hogy így próbára tegye a hitvesi hűséget. A dráma hetek óta fokozott gondossággal csináltatja a díszleteket és kosztümöket. Új lesz minden, pestiesen új, az utolsó szöveg, ami a színpadon látható. Nehéz ezer koronákba került a darab kiállítása. Ma este lesz a premér. Hétfőn az A), szerdán a C), pénteken a B) bérletközönség előtt kerül bemutatásra az igazán nagyszerű darab.

Gioconda premierje Egyidejűleg a Testőrrel, — kedden, csütörtökön és szombaton roppant érdekes és ritka újdonságban lesz része a közönségnek. Gioconda a nagy komponisták aranykorának egyik legragyogóbb operája kerül műsorra. A muzsika nem nehéz, avatatlanként éppúgy gyönyörűségeket lehetnek a dusan előadható hatalmas dallamokban, mint a zeneértő hallgatók.

Délutáni előadás. Ma délután az idei szezon egyik legnagyobb sikerű operettje, a Balkáni hercegű kerül színpadra. Az operett gárda legtebbitjének igazi kabinetalakítása fűződik ennek a kedves, vig, szép zenéjű játéknak a sikeréhez.

Védjegyes finom precisiós órák
Schweicz elsőrendű gyáraiból.

Magy. kir. fémjellel ellátott
arany és ezüst ékszerek,
karika gyűrűk.

Ezüst és chinaezüst evőeszközök
asztaldíszek, tálcák. Menyasz-
szonyi és keresztelési ajándékok.

Finom szemüvegek, hőmérők, légsúlymérők.

Szilágyi Géza és Társa
órák és ékszerésznél. — Vasuti órák.
Rákóczi-ut 4. Telefon 630.

NYILTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

Járványos betegségeknél

mint kolera, typhus vagy lázas betegségeknél fő a viz, legbiztosabb óvszer a

mint nyálka oldó szer, úgy magában min meleg tejjel vegyítve köhögéskor, rekedtségnél, fűdőhurtnál stb. legjobb gyógyszerrel ajánlatik. Nehezen emészthető, gyomorhurtnál kitűnő hatása van! Hűgűhajtó gyógyital! — Kérjük minden kávéházban és vendéglőben bor vagy pezsgőhöz, mindenkinek kitűnően fog izleni.

Főraktár: Janky Antal utóda cégnél van.

TÁVIRATOK.

A katolikus főpapok gyűlése.

Róma, január 7.

(Saját tud.) A Vatikánból eredő hírek szerint a pápa az egyház főpapjait értekezletre fogja összehívni, melyen az egyházat érdeklő ügykérdéseket fogják megtárgyalni.

A vatikáni és a római ünnepek.

Róma, január 7.

(Saját tudósítónktól.) A mai ünnepek előkészületeire való tekintettel az a hír volt elterjedve, hogy X. Pius pápa a zarándoklatokat 1911-re betiltotta. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Mindössze annyi a való a dologból, hogy a nagy mozgalmakra való tekintettel a pápa sem helyesli a zarándoklatok rendezését.

Kitüntetett orvos.

Keszthely, január 7.

(Saját tud.) X. Pius pápa Illés Ignác keszthelyi orvosnak a Bencésrend arany érdemkeresztjét adományozta. Az orvos a szép kitüntetést eddigi érdemeinek elismeréseképpen kapta.

A mexikói fölkelés.

Newyork, január 8.

(Saját tud.) Északi-Mexikóban a fölkelés már szűnőben van s inkább csak guerilla harc folyik Szan-Filippe mellett 390 felkelő összeütközött a kormánycsapatokkal, kik megverték őket s 18 felkelőt elfogtak.

Törlesztéses kölcsön!

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék tér sarok.

Ifj. Rimanóczy Kálmán műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-
darabok avagy egész lakásberendezé-
sek, iparművészi tervezések és költ-
ségvetések díjmentesen eszközöltet-
nek. Új szerkezetű service-asztalok
mahagoni, palisander és citromfából.
A Zsolnay-téle gyárak kizárólagos kép-
viselete, eredeti gyári árak mellett.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó mun-
kát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését,
épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári be-
rendezések és butorok festését, kerti butorok
zománcozását és porcellán utánzást. Vidék
megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
358 Czapfalvi József.

Reggelizés előtt félpohár
Schmidtha uer-féle
Használata valódi áldás gyomorba-
josoknak, székzsorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

NAGY MEGLEPETÉS

vár azon igen tisztelt hölgyekre, kik fűzőszükségleteiket nálam óhajtják beszerezni, mert egy bécsi gyár feloszlása alkalmával nagy tömegvasárlást eszközöltem és abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy párisi és bécsi modellek után készült fűzőket gyári áron alul, 10% engedménnyel árushatom.

Mérték után készült fűzőim a legjobbaknak vannak elismervé, gyorsan észúlnak, legolcsóbbak és legtartósabbak. Mindezeket a birtokomban levő számos elismerő levél, valamint a nagyszámú helyi- és vidéki megrendelőim igazolhatják.

Szíves pártfogásáért esedez

IZSAK LIDIA, a Szilgati színház művésznőnek fűző szállítója.
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. szám.

Fűzők javítása és tisztítása gyorsan eszközöltetik.
Kézműszaki-haskotók mérték után készíttetnek.

Angol uri szabóság.

Az európai modern divatokkal lépést tartva, saját műhelyemben több évi külföldi tapasztalataim érvényesítve, hani és angol legjobb kelmékből raktáromon elsőrendű öltönyöket, télikabátokat stb. készítek megrendelés után.

A n. é. közönség figyelmét felhívom cégemre.
Tisztelettel

HÄBER és TÁRSA férfiszabó.

Nagy Sándor-utca 1. szám.

KÖZGAZDASÁG.

A hegyi s. öök adója. Arad vármegye törvényhatósága nagy jelentőségű mozgalmat indított. A mozgalom célja a hegyi szálladók leszállítása. Tegnap ebben a tárgyban megkeresték támogatás végett Biharvármegye törvényhatóságát is. A mozgalom vezetői azt akarják keresztül vinni, hogy a hegyi szállókat kedvezőbb adóztassák meg, mint a sík szállókat. Erre az szolgált oku, hogy amióta a sík területeken is megindult a szállóteremtés azóta a hegyi szállók egyáltalán nem képesek versenyezni velük és értékük azokéval szemben csökkent.

A Pogri Takarékpénztár részvény tőkeemlése. A Pogri Takarékpénztár r. t. igazgatósága e hó 6-án tartott ülésében állapította meg az 1910 évről szóló zárszámadást, melynek tiszta eredménye 200 401 korona 98 fillér, s így az 1909. évről at hozott 14 947 korona 79 fillérrel együtt összesen 215 349 korona a 77 fillér haszon áll a kögyűés rendeltetésére. Az igazgatóság tekintettel az elért fényes eredményre a f. hó 19-én tartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az osztalék részvényenként a tavalyi 14 koronával szemben 16 koronában állapítsák meg, amellyel természetesen a tartalék is nagyobb dotációban részesíttessék, mint a múlt évben. Az igazgatóság egyidejűleg figyelemmel az intézet összes ületágainak tiszos fejlődésére előterjesztést tesz a közgyűlésnek az iránt is, hogy a jelenlegi 1 és fél millió korona részvény tőke 5000 drb uj 200 korona n. é. részvény kibocsátása által két és fél millió koronára emeltessek fel. Ezen kibocsátás alapján minden 3 régi részvény 2 drb uj részvény átutalásra jogosít. Az uj részvények 230 kor. arányam mellett adatkak ki s ez n. ü. n. a c i o n keresztül vitele után az intézet köze 3 millió korona saját tőkével fog rendelkezni. Az emissio sikere biztosítva van.

Budapesti lőzsdatudósítások.

Budapest, jan. 7.

A gabonatorzsada.

50 kilogramonként.

Buza aprlisra	—	11.08
Buza májusra	—	11. —
Buza októberre	—	10.62
Rozs októberre	—	7.81
Zab áprilisra	—	8.43
Tengeri májusra	—	5.58

Iránzat: S. Ilárd.

A szerkesztésért felelős

Dr VUCSKICS GYULA.

Meghívás.

A „Mezőgyáni takaréks és önszegélyző-egylet, mint szövetkezet“ 1911. évi január hó 22-én, délután 3 órakor tartja meg saját üzleti helyiségében

rendes évi közgyűlését,

melyre a tagokat az alapszabályok 11. §-a 1. értelmében meghívom.

Tárgysorozat:

1. 1910. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről határozathozatal.
5. Az igazgató-választmány 12 tagjának megválasztása.
6. A felügyelő-bizottság 5 tagjának választása.
7. Esetleges indítványok.

Az 1910. évi december 31-én a tagok száma: 160, üzletrészeinek száma: 455 volt; az év folyamán belépett: 8 tag 11 üzletrésszel. — A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg és nyereség-számla a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és bárki által megtekinthető.

Kelt Mezőgyán, 1911. január 10.

Ladányi János s. k.,
igazgató-elnök.

Legelegánsabb és
legmodernebb

fényképek

külföldi tanulmányok és tapasztalatok alapján

Molnár Jenő

(Lojanek utója) műtermében

Mielőtt

az őszi és téli ruhaszükségleteiket beszereznék, ne mulasszák el

FRIEDLÄNDER
angol uri szabó cég

előnyös áraitól és eredeti angol szöveteinek kitűnő minőségéről és elegáns szabásáról meggyőződni.
Nagyvárad, Szt. János utca.

Telefon: 263 szám.

Hirdetések
felvételnek
a lap kiadó-
hivatalában

Szent János-utca 48.

60 lóra való kész szerszám,

valamint nyeregszer és bőrhűtés. Készítek finom kecsizó szerszámokat, bőrhűtő, ridikül és gépszíjat s minden e szakba vágó munkát.

Szíves pártfogást kérek.

Merza Kálmán szíjgyártó.

Szent János-utca 48.

Védjegy: „Horgony“

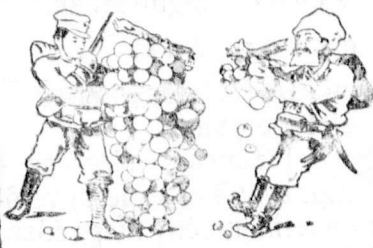
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közzvényneél, oszúznál és meghűléseknél.

Figyelemtetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K.1.40 és K.2. — és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török lőzsref gyógyszerésznél, Budapest.

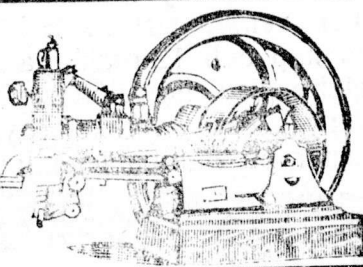
Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany országhoz“
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Amit mindenkinek tudnia kell.
1 liter rum 1.50
1 deka tea —.08
 Az újvárosi drogeriában a torony alatt.

Szőlő-
 oltványokat
 szállít amerikai si-
 ma és gyökeres
 vesszőket különféle
 fajokban, fajtis-
 tasáért jótállva
 legdusabb válasz-
 tókban a már évek óta elsőnek
 többnek **Kisküküllőmenti első szőlőoltvány-telep**
 tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**
 MEDGYES, 32. sz. (Nagyküküllő-megye.)
 ooo Tessék árjegyzéket kérni! ooo
 Az árj gyzékben található az ország minden részéről
 érkező **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlő-
 bírókos megrendelésének megtétele előtt az ismerős
 személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosá-
 got szerezhethet magának **fenti szőlőtelep meg-**
bizhatóságáról.

Drezdai Motorgyár R.-Társ.
 Németország egyik legrégebb és legnagyobb
 motorgyára.

Szállít szakkörökben
 legjobb gyártmányu benzín-,
 nyersolaj-, gáz- és petroleum-
motorokat s locomobilokat
 valamint szívó **gázmotorokat.**
!! Meglepő újdonság !!
EGYETEMES GENERATORUNKAL
 a tényleges lóerő óránként csak
 körülbelül **1 fillérbe kerül.**
 Főképviselet:
Gellért Ignác és Tsa
 Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91.
 Legmesszebbmenő jótállás. —
 Kedvező fizetési feltételek

Értesítés.

Tisztelettel értesítom a r. é.
 — közönséget, hogy —
Kert utca 2. szám.
építési irodát
 nyitottam.
 Elvállalok tervezéseket és bár-
 milyen e szakmába vágó
 :: munkákat. ::
 Tisztelettel
Béres Ferenc
 építőmester.

„VITOL“

Kiváló szer köszvény, csusz,
hasogatás, rheuma-szaggatás
 :: ellen. ::
Este a fájdalmas testrészt be-
 :: dörzsölnöd. ::
 Kapható:
az „Arany Kereszt“
 gyógyszerüzében
 Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)
 216

Málnási borvíz

10 liter szállí ásnál, 1 liter 24 fillér ház-
 hoz szállítva.
 Kiváló gyógy és üdítő viz. Gazdag a
 széntaralomban, elősegíti az emésztést,
 megszünteti a gyomorégést. Hűlés és kösz-
 vény ellen nagyon ajánlható. **FŐRAKTÁR:**
Mózes Áron, Nagyvásár-tér 11. sz.
 Kapható minden üzletben. Vidéki rendelések
 gyorsan eszközöltetnek. Egészségesnek bor-
 ral, gyenge gyomrúnak tisztán.
 Telefon 1073. Telefon 1073.

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kelle-
 — mesen szórakozni, mint —
Kecskeméthy István
„NEMZETI“ vendéglőjében.
 Karcos bor a legjavából kapható.
 Kitűnő magyar konyha. A legjobb
 fajborok. Abonánsok polgári árban
 megegyezés szerint szolgáltatnak ki.
 — Minden este fényes műsor —
mozgófénykép előadás.
 — Belépti díj nincs. —
A vidékiek találkozóhelye.
 Szállodában szobák 1 korona
 — 60 fillértől kaphatók. —
 Számos látogatást kér tisztelettel
Kecskeméthy István vendéglős, a
 „NEMZETI“
 szálloda, vendéglő és kávéház bérletje.

Vegyél!
Vegyen!
Vegyünk!
10. 13. és 17.
 Koronáéit
Moskovits Antonomiái cipőt
Nagyvárad
 Kossuth-utca 5. gyár épület és
 :: Bémer-tér, Fő-utca sarok. ::

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.
Eivállal: Épület és műlakatos
 munkákat, vízvezeték és csator-
 názási munkákat, gyárak teljes
 berendezését, közlőműveket.
Gyárt: gazdasági gépeket és
 ekéket, magánjárókat és cement-
 ipari gépeket.
 Biharvármegye legnagyobb gépjavitó
 műhelye.
Műszaki gépészmérnöki iroda.

Van szerencsénk tisztelettel érte-
 siteni a helyi és vidéki keres-
 kedő urakat, hogy helyben alant
 jegyzett cikkekben ügynökségi
 :: irodát nyitottunk u. m.: ::

kézmű-, divat, játék és e szak-
 mákhoz tartozó cikkekben első-
 rendű gyári cégeket képviselünk,
 amiért is úgy a nagy-, mint a
 detail kereskedő urak szives
 pártfogását kérjük.

Tisztelettel
Krammer L. és Társa
 Nagy Sándor-utca 11. szám.

Őszi és téli

új divatkelmek

nagy választékban

már megérkeztek

az eddigi kelmeiktől teljesen eltérő szövésű és színű finom costum kelmek páratlan nagy választékban.

Szövetraktáram

egyik különleges osztályát képezi hatalmas választékban speciális

fekete és tegethof costumkelmék,

melyek külön kikészítésünk által teljesen cseppmentesek és nem fényesednek ki.

Állandó nagyraktár selyem és diszdolgokban.

Menyasszonyi kelengyék

női és férfi fehérművek, vászon és asztalneműk, szőnyeg és függöny óriási választékban.

Olcsó szigorú szabott árak.

Leitner Márton

országoshírű divatháza

Zöldfa-u. 5. Saját ház.

Telefon: 413. szám.

Minták vidékre bérmentve küldetnek.

F O G A K.

Ép gyökerek bennbagyásával művészikivitelben szájpaddás nélkül is készít **kitünő hirt** nevü

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth u. 2.

Fekete Sással szemben

Tessék a címre figyelni!

A m e r i k a b a

indulás Havréből minden szombaton, Bécsből minden kedden. Utazási jegyek a

„Francia Vonatra“

Az amerikai vasutakra jegy bármely állomásról a rendes árakban kapható. Közlelbi felvilágosítással ingyen és portómentesen szolgál a

Francia Vonal irodája,

Bécs, IV. Wiedner Gurtel No. 12.
Gegenüber der Süd-u. Staatsbahn.

Tessék a címre figyelni!

Gyorsan pusztul a bőr s ezt Ön bánja,

Ha Fernolent NIGRIN-jét nem használja.

Meghívás.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság évi rendes közgyűlését

folyó hó 19-én d. u. 4 órakor saját helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatósági jelentés, mérleg és zárszámadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése s ennek kapcsán az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában.
4. Igazgatósági jelentés a nyugdíjalap állásáról.
5. Az igazgatóság előterjesztése a részvénytőke felemelése iránt.
6. Az alapszabályok módosítása.
7. Egy felügyelő bizottsági rendes és egy póttag választása.
8. Kisorsolt és üresedésben levő választmányi tagok helyének betöltése.

Kelt Nagyváradon, 1911. január 6-án.

Az igazgatóság,

Az alapszabályok 11-ik §-a értelmében minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlés megelőző nap déli 12 órájáig a társaságnál legalább egy hó előtt saját nevére írt részvényeit szelvényekkel együtt a takarékpénztár pénztárába letenni.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Belépési felhívás.

A Polgári Takaréék és Segély-Szövetkezet

KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. SZÁM.

1910 január 1-én megnyitja 16-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvárnegyve t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mind-egyike után hetenként 1. kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelte után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak hitelének a heti befizetéséből tőkét gyűjtson és hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és bényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adtnak:

- a) a heti befizetések 9—10 része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó közli zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mind-ki megkapja törzsbetétii könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1910 december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takaréék- és segély-szövetkezet“ igazgatósága.

A központi takarékpénztár részvénytársaság zárszámadása 1910. évről.

Mérleg-számla.

V a g y o n	K		f		T e h e r	K		f	
Pénztár készlet			124776	35	Részvénytőke			3000000	—
Váltó kölcsönök			11853225	08	Tartalék			375000	—
Jelzálog kölcsönök			242138	—	ez évi hozzájárulással 450,000				
Engedményezett jelzálog kölcsönök			275000	—	Nyugdíjtartalék			5225	—
Előleg kölcsönök értékpapírokra .			16635	—	Betétek			6282954	30
Folyó számla kölcsönök			2860108	56	Folyó számla hitelezők			1200515	10
Értékpapírok jegyzék szerint			10 1260	16	Visszleszámított váltók			5314619	72
Intézeti ház			245000	—	Hátralékos betét kamat adó, ille-				
Váltó ürlap, bélyeg stb.			986	64	ték, stb.			15421	25
Előre fizetett visszleszám. kamatok			31444	—	Fel nem vett osztalékok			672	—
					A jövő év javára beszedett kamatok			114869	09
					Nyereség áthozat mult évről	5457	07	16309276	46
					Ez évi tiszta nyereség	385840	26	391297	33
			16700573	79				16700573	79

Nyereség- és veszteség-számla.

V e s z t e s é g	K		f		N y e r e s é g	K		f	
Kamatok: betét, folyó számla, vissz-					Nyereségáthozat a mult évről			5457	07
leszámítolási kamat			495271	02	Kamatok: váltó, folyó számla, ér-				
Tiszti fizetések, napibiztosi díj,					tekpapír, jelzálog és előlegkölcsön	984031	43		
irodabér, üzleti költségek			59565	76	utan és vegyes bevételek, jutalékok	17075	—		
Adók, illetékek			61565	14	Ez évi házbérjövdelem	5208	78		
Leírások			11186	21	Leírásból befolyt	7113	18	1013428	39
Nyereség a mult évről	5457	07			Értékpapír árfolyam nyereség . . .				
Ez évi tiszta nyereség	385840	26	391297	33					
								1018885	46
			1018885	46					

Nagyvárad, 1910. december 31.

A pénztárért:

Kövér István,
pénztáros.

A könyvelésért:

Kormos József,
főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Fássy Lajos,
elnök.

A FELÜGYELO-BIZOTTSÁG:

Dr. Matolay Károly,
elnök.

Breider Ármin

Grósz Zsigmond

Biszterszky Iván

Darvas Imre

Kövér Endre

Rendes Vilmos

Hunyady Ferenc

Dr. Kopper Adolf

Dr. Grósz Menyhért

Tolegdi József

Léderer Márton

Rosenberg Izsó.

Nagy Márton

Zathureczky István

Dr. Popper Ákos

vezérigazgató.

A Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság

1910. évi zárszámadása.

Mérleg-számla.

Tartozik.Követel.

VAGYON	K	f	K	f	TEHER	K	f	K	f
Pénztár készlet			47483	53	Részvénytőke			900000	
Váltók			4273676	70	Alapok	40000			
Jelzálog kölcsönök					rendes tartalékalap				
kamatozó kölcsönök	134217	10			ez idei hozzájárulással K 55000			175	86
törlesztéses (záloglevél) kölcsönök	748850	68	883067	78	tisztviselői nyugdíjalap				40175
Előlegek értékpapírokra			22173	—	Betétek				
Adósok folyószámlán fedezet mellett			578441	67	könyvecskékre	2183308	35	2381111	70
Értékpapírok és szelvények			362873	83	folyószámlán	197803	35	352543	41
Felszerelések leírás után			9000	—	Hitelezők			1785237	92
					Viszleszámitolás				
					Átruházott jelzálogkölcsönök a			597582	69
					Magy. Tak. Közp. Jelzálogbankjára			336	—
					Fel nem vett osztalék			26807	—
					Átmeneti tételek egyenlege				
					Nyereség áthozat 1909. évről	1042	89		
					Ez évi tiszta nyereség	91879	04	92921	93
			6176716	51				6176716	51

Nyereség- és Veszteség-Számla

VESZTESÉGNYERESÉG

VESZTESÉG	K	f	K	f	NYERESÉG	K	f	K	f
Üzleti költségek					Nyereségáthozat 1909. évről			1042	89
házbér, fűtés, világítás, napibiztosidijak stb.			11829	98	Kamatjövedelmek				
Tiszti fizetések és ügyészi díj			19299	92	váltó, jelzálog, előleg, folyószámla és értékpapír után			331419	13
Kamatok					Jutalékok és egyéb jövedelmek			15200	85
betét, visszleszámitolás és átruházott jelzálogkölcsönök után			197811	05	Leirt követelésekből befolyt			1908	61
Adók és illetékek			20606	32					
Leírások			7102	28					
Nyereségáthozat 1909. évről	1042	89							
Ez évi tiszta nyereség	91879	04	92921	93					
			349571	48				349571	48

Grósz Ignác, főkönyvelő.

Nagyvárad, 1910. december 31.

Menz Mór, pénztárnok.

IGAZGATÓSÁG:
Sulyok István elnök.

Boros Jenő, Leitner Márton, Moskovits Miksa, dr. Perczel Adolf, Füredi László, Lichtmann Menyhért, dr. Munk Béla, Perlesz József, Schönfeld Lajos.

Balog Vilmos,
vezérigazgató.

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:
Schönberg Ármin, elnök.

Grósz Géza, Spitzer Béla, Kesztyüs János, Vadász Aurél, Varga Pál.

A Polgári Takarékpénztár Részvenytársaság

zárszámadása az 1910. évről.

Mérleg-Számla.

TARTOZIK

KÖVETEL

VAGYON	K	f.	K	f.	TEHER	K	f.	K	f.
Pénzkészlet			122,226	09	Részvenytőke 7500 drb. részvény				
Váltótárca			5.548,526	48	á K 200			1.500,000	
Jelzálog kölcsönök					Alapok:				
törlesztéses (záloglevél) kölcsönök	1.072,176	42			rendes tartalék-alap*	200,000			
kamatok	571,963	—	1.644,139	42	ingatlan értékcsökkenési alap	20,000			
Előlegek értékpapírokra			38,823	—	nyugdíj-alap**	30.875	70	250,975	70
Adósok folyószámlában			1.375,076	58	Betétek:				
Áruosztály			228,627	36	könyvecskékre	2.817,230	07		
Értékpapírok és függő kamatai			860,610	—	folyószámlán	365,010	41	3.182,240	48
Nyugdíj-alap értékpapirjai			29,823	—	Hitelezők			726,829	01
Ingatlan			167,000	—	Visszleszámitolás			3.075,749	34
Hátralékos törlesztő részletek (annuitások)			4,672	34	Jelzálogkölcsönök saját ingatlanokon			54,981	22
Felszerelvények			5,700	—	Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára átruházott jelzálogkölcsönök			980,234	95
					Fel nem vett osztalékok			454	—
					Átmeneti tételek egyenlege			38,409	80
					Nyereség áthozat 1909. évről	14,947	79		
					Ez évi tiszta nyereség	200,401	98	215,349	77
			10025224	27				10025224	27

* Ez idei hozzájárulással 245.000 K.
 ** „ „ „ 35,975-70

Nyereség- és Veszteség-Számla

TARTOZIK

KÖVETEL

VESZTESÉG	K	f.	K	f.	NYERESÉG	K	f.	K	f.
Üzletköltség			15,584	54	Nyereség áthozat 1909. évről			14,947	79
Dijazások, napibiztosok illetménye			31,747	86	Kamat jövedelmek			506,947	96
Kamatok, betétek, visszleszámitolás, átruházott jelzálog kölcsönök stb. után			288,982	59	Jutalékok			49,247	50
Összes adók			28,496	—	Ingatlan jövedelem			9,183	12
Leírások			1,672	45	Leirt követelésekből befolyt			1,506	84
Nyereségáthozat 1909. évről	14,947	79							
Ez idei tiszta nyereség	200,401	98	215,349	77					
			581,833	21				581,833	21

Nagyvárad, 1910. december 31-én.

Fleischhackker Hugó
pénztárnok.

Waldmann Odön
főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Kiss Döme
elnök.

Róz Simon**Székely Sándor**

Incze Lajos
Léderer Manó
id. Moskovits Mór
Schwartz Márton

Stern Mózes
Varró Domokos
Wechsler Adolf
Dr. Weisz Márton

Szalai József**Szödényi Nándor**

Aczél Zsigmond
vezérigazgató.

Dénes Odön

ÉRTESITEM

a n. é. közönséget, hogy az

Ifj. Kohn Sámuel

női-divat üzletet megvettem

s azt míg a készlet tart, olcsó
árak mellett árusítom

FLEGMAN

női-divat áruháza.

Alapított 1888.

Bémer-tér.